

# DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

GRADSKA BIBLIOTEKA  
"JURAJ ŠIBIGORIĆ"  
ŠIBENIK

Poštarina plaćena u gotovini.

Izlazi svakog petka večer.

POJEDINI BROJ 1 DIN.

Predbrojba: godišnje D. 40 polugod. 20.

— Oglasi po cijeniku. —

God. 2.

Šibenik, 2 juna 1922.

Br. 18.

## Vjenčani dar kraljici.

Primiće se doba kad će svi krajevi ove države, pa i Dalmacija, proslaviti znameniti događaj, miliji od svih, što su se u našoj dugoj i slavnoj prošlosti zbili: vjenčanje mladog Vladara Aleksandra I., prvi pir kralja narodne dinastije, pod kojom Domovina postade velika i jedinstvena.

Dalmacija trepti od usbudjenja i želi odati svoju radost jednim dostojnim poklonom budućoj Vladarici, koja će biti cijelom Otadžbini najdraža tečevina. Njoj treba da iskažemo dostojnu pažnju i našu ljubav, pa je odlučeno, da se u ovom izvanrednom slavlju prikaže kraljici dar: šatul u formi okrunjena stupa, umjetnički izradjen od rijetka drva i dragih kovina. Ovaj će poklon biti intiman dio kraljičina pomješća, te će je često sjećati na Dalmatince i na sve ono, što žele da joj simbolima kažu.

Stup što se diže poput kule iz našeg herojskog doba, slika je prkosne jačine odvajkada svojstvene Dalma-

ciji, stražarici šumnog Jadrana. Oko podnožja stupa, okupiše se likovi djevojaka iz sviju krajeva Dalmacije u svojim narodnim nošnjama: znak jednodušne ljubavi prema kraljici, simbol kulta mladosti i poezije, te slika onih matera, što će kolom pjesmom i pričom, u svome čedu gajiti svetinje mučeničke prošlosti i vjeru u sretniju budućnost.

Spratovi stupa u formi ladicica, mogu sadržavati sitnije primjerke umjetničkog bogatstva ove zemlje u svezi sa njegovom ženskog dostojanstva i ljepote; neka njezinom kraljevskom Veličanstvu spominje visinu umjetničkog osjećaja ovoga, po kulturi najstarijeg dijela Otadžbine, a pučki ornamenti njegov narodni značaj.

Kruna povrh stupa, simbol je kraljevskog dostojanstva One, kojoj se poklanja dar, u sretno doba kad se je kruna Karagjorgjevića uzdigla nad ovom pokrajinom i kad u tom vijencu zasja najljepši alem, kraljice Marije.

Za ovakav kraljevski dar, koji će izraditi umjetnici i

majstori Obrtničke škole u Splitu, nužna je obilatija suma novaca, da poklon bude odgovarati ne samo dostojanstvu kraljice nego i časti zemlje. Radi toga odbor mo-

li patriotsko gradjanstvo, da po svome imanju, dade novčani prilog te omogući da se i ovim načinom iskaže kraljici naša ljubav i dužna počast.

## Jedna godišnjica - iz okupacionih dana.

Bilo je to zadnjeg svibnja 1919., u doba — kad je Millova strahovlada razvila najsilniji teror; kad je na buljke naše čeljadi u okovima deportirano, internirano, konfinirano i bačeno u tamnicu; kad je naše činovništvo kroz 24 sata prognano iz okupiranog područja, kad su Talijani upotrebili sva moguća sredstva, da u našem narodu uguše jugoslavenski osjećaj.

U samome Šibeniku bilo je tada preko 20 hiljada vojnika, sa preko 3 hiljade arditara, koji su primali posebne nagrade, da bojovnim istupima ukrote otporni duh neslemivog Šibenika.

Onih dana doplovila je u Mandalinu jedna američka lađa. Oko 6 sati popodne 31. 5. 1919. nekoliko američkih časnika šetalo je po gradu. Šibenska omladina iz simpa-

tije prema Americi i velikom Wilsonu okitila se onog popodneva američkim kokardama. Naš se svijet okupio na Poljanu, dok su američki časnici sjedili u kavani. Talijanska oružana sila, osjetila se teško povrijeđenom, što se naša omladina drznula, da na grudima prikopča američku kokardu, pa u tili čas mobiliziraše čitavu garnizonu. U isto vrijeme poručnik karabinijera Agostini dozvao je dvadesetak odličnijih građana, kojima saopći, da je doznao, kako se Šibenčani spremaju prirediti demonstracije sutradan 1. lipnja, kad talijani slave državni praznik „La festa dello statuto“. Osim toga naglasio je, da pozvane smatra odgovornim za svaki i najneznačajniji izgred, što su naši najodlučnije odbili. Međutim našega se svi-

## PODLISTAK.

### Drugo gostovanje našeg narodnog pozorišta.

Ovo je gostovanje bilo isto tako kratko kao i prvo, ali čujem, da će nam se to nadoknaditi za ljetnih ferija. Onda će se gosti zadržati duže. Igrali su na slobodnome vazduhu, po zakonu sezone. U ovom su cilju vlasnici „Kosova“ u svojoj bašti sazidali pozornicu, tako da je sada bašta dobila neki izgled arene. Time se doskočilo jednoj našoj gradskoj potrebi, da pozorišne družine mogu k nama i ljeti. — Prirodno je, što je početak dopao naše domaće pozorište. I mi smo ovih večeri u svome zadovoljstvu blagodarili braći Grubišićima, vlasnicima „Kosova“, koji su i ovom prilikom pokazali, da razumiju potrebe

grada. Oni su, osim toga, namjerni da na zimu sa staklima pokriju baštu, da je betoniraju, a unaokolo podignu trijemove za balkon. Tako bismo dobili dvoranu, kakvu zimus nismo imali, jer su dvorane Državnog Doma, ove sprdnje od talijanske gradjevine umjetnosti, jedva prikladne i za školu.

Braća Grubišići nisu nikakvi školovani ljudi. Oni su naši gradski težaci, i kao takovi tipični za dokaz prirodjene inteligencije i okretnosti našeg težaka. Vara se, ko misli, da su se oni odvažili na ovakove podvige u obilju zarade. Naprotiv, oni to rade u najtežoj krizi posla, koju je ikad Šibenik zapamtio. Mi od zimus proživljavamo ovu krizu, koja prijete propašću čitavom privrednome životu našega grada. Nas može da spasi samo skora

direktna željeznička veza sa našim bližim i daljim zaleđjem i vanjska tržišta za naše vino. Dali će to oboje biti naskoro? Sumnjam!

Bez toga, bez izvjesne materijalne bezbjednosti, koja će tome da sljedi, interesovanje za umjetnost ne može da naidje na brojan odaziv, pogotovo ako je uživanje umjetnosti skopčano sa visokim naplaćivanjem, kao što je slučaj bio sa ovim našim pozorištem. I dok ljubitelji umjetnosti u neimaštini tavore, a gotovani samo po jedared iz snobizma u pozorištu pokazuju svoje blaženo lice, dotle se naš kulturni aktiv ne može da proširi. A čudno je, sa kakvim mentalitetom već po drugi put u Šibenik dolazi g. ekonom ovog našeg domaće pozorišta. On zacijelo misli, da je vrlo duhovito, ako i re-

cenzeri plate svoje mjesto. Odnosno sama mene, ja toj duhovitosti ne bih toliko prigovorio, samo kad bi g. ekonom bio još i toliko duhovit, da recenzeru odredi takvo mjesto, odakle će ovaj moći sve da bilježi. O tome sam po prvome gostovanju bio progovorio u „Raskovnome“, ali ni to nije pomoglo. Ako baš moramo da platimo, onda g. ekonom treba paziti, da nas ova plaća ne staje plaća! Cijene su u opće bile visoke za našu solvenciju, jer se nije uzelo u obzir, da je ovaj grad jedan od siromašnijih gradova na slavenskome jugu. Ova neobazrivosť ili neobavještenost — čemu je priličnije povjerovati — g. ekonomu dabo me da spada u javnu zamjerku, u koju pogotovo spadaju merkantilne odlike onih pozorišnih ljudi, koji



jeta, sve više skupljalo na Poljani. Stotinjak oružanih karabinijera nije se usuđivalo da proti omladini istupi, a oko 7 sati i po nahrupi više hiljada vojnika. Arditi stadoše trgati američke kokarde uz najsurovije uvrijede. Nadođe zatim oko 200 časnika, koji narediše arditima, da bezobzirno napadaju, pa i oružjem. Pri napadajima, goloruki Šibenčani nijesu uzmaknuli. U raznim predjelima grada bilo je više sukoba i poapšeno nekoliko naših građana. Uzbuđenje je sve više raslo, a sav oružani aparat bio je na nogama. Oko 11 i po sati u noći bijahu predvedeni pred zloglasnog pukovnika Cappone pedesetak naših građana; nekoje digoše s kreveta, a druge nadoše na Poljani. Cappone okružen karabinijerima, mrka pogleda, u pozi talij. oficira, osobitim patosom držao je pozvanima govor, što ga doslovno donosimo u prijevodu: „Jedan Hrvat, jedan Hrvat, usudio se popodne podmetnuti pod nos jednom našem arditu — kokardu naših saveznika Amerikanaca. Ardit budala, — mješte da ga bodalicom probode, rastrgao mu kokardu i bacio ju na zemlju.“ Pobiješnjelim glasom nastavljao: „Ovo je Italija! Gledajte, da sutra ne odete u Mandalinu, jer ću to spriječiti — pa i vlastitim životom. Vi ste prvaci u gradu i što mu drago dogodilo se sutra u gradu, smatram vas

nisu slijepci, ali koji zato mogu lako da budu vinovnici ove njegove neobavještenosti. U bašti „Kosova“ može da stane preko 1000 ljudi. Samo je „Hasanaginicine“ večeri bašta bila dupke puna. Ova drama ima u Šibeniku svoju tradiciju, i svak je štedio za ovu večer. Ostalih je večeri posjet bio mnogo rdjaviji, jer se uprava dockan sjetila da snizi cijene, koje ne bi nikako smijele prekoračiti visinu od D. 8, 6 i 4 za sjedala, a D. 2 za stajanje. Istom će uz ove cijene ovo pozorište moći poslužiti svojoj svrsi. Hoće li htjeti? Vidjet ćemo!

U opće opaske spada preporuka, da se malo više pripazi na akcenat nekih glumaca i da se glumi ili ekavski ili jekavski. Izmiješano nije nikom drago. (U „Hasanaginici“ se čuo i ikavski

odgovornim. Vaših prijatelja imate u Italiji i drugovdje... To i što gorega, može da i vas zadesi... Naši su arditi žedni krvi, a ako koja vaša gospođa bude probodena nožem, nemojte se začuditi. Zabrinite da vaše gospođe nose američke zastave, jer je to za nas provokacija. Mi smo ovdje gospodari; morali ste prije heroično istupati proti austrijskoj vladi i Italiji; danas više niste na vrijeme Ovo je Italija! Ovo je Italija! Mi smo dobili rat i zato smo potrošili milijarde i žrtvovali milijune vojnika.“ — D.r Miho Ivanović na to primjeti: „Oprostite gosp. pukovniče, ali pariška konferencija nije još odlučila o sudbini ovih krajeva! — Cappone sav u bijesu odvrati: „Jest, odlučila je!... Ma da i nije; pa kad bi mi morali odavle seliti, znajte i upamtite, da u času snimanja naše zastave, sa 5 hiljada mitraljeza, 2 hiljade topova i 40 hiljada vojnika, *srazit ćemo sve sa zemljom.* Dobra noć gospodo, bijahu zadnje riječi pukovnika Cappone, a on, Millo i svi ostali ostaviše ove naše krajeve, a mi se evo na godišnjicu spremamo, da svečano proslavimo prvu godišnjicu odlaska talijana i idolaska oslobodilačke jugoslavenske vojske, koja nas pripoji vijekovima željenoj majci domovini Jugoslaviji. I na tu godišnjicu moramo obnoviti zavjet osвете nad nepravdom koja je nanesena našem narodu u Lastovu, Zadru, Istri,

govor, ali je to bilo po programu.)

I ovo je gostovanje počelo sa šalom, sa „Čikinom kućom“ Mjasnickoga. Ovo je u stvari lakrdija, ali koja može da posluži razonodi. Našem životu treba smijeha kao vazduha i sunca. I zato mi ovoj lakrdiji praštamo njezinu literarnu prazninu, koju popunjava komičnost. Pogrješka je autoreva, što je baš lica umjetnika neukusno i vašarski karikirao. Muzičar n. pr. dolazi i odlazi sa gramofonom! Literat je prikazan sa humorom humorističnih listova nižeg reda. Najuspjelije i najkomičnije su figure sta i supruzi iz provincije, Bobrikovi. Radnji daju povoda dva djaka sa svojom programatičnom neimaštinom. Jedan (Granitov) je sinovac čike Galkina,

Gorici, Gradiški i ostalim našim krajevima, pa da zarobljenu braću privedemo u krilo Jugoslavije.

### Rekonstrukcija vodovoda za grad Šibenik. \*)

Izmegju mnogih potreba, koje se u ovom gradu sada osjećaju, ona o uregjenju gradskog vodovoda zauzimalje svakako prvo mjesto i tako ve je prirode, da joj se mora bezuvjetno bez odgagjanja udovoljiti.

Gradski vodovod, koji je svojina željezničkog erara, i koji je ovoj općini u svoje doba protokolarno predan u upravu i na upotrebu pod uvjet da mjesna željeznička služba bude u stanovitoj mjeri vodom providjena, sagrađen je god. 1878 dakle pred nekih 50 godina.

Razumljivo je, da je ovaj vodovod nakon izgradnje vrlo i izdašno služio čitavome gradu, koji je onda brojio tek 6000 duša, kao što je i razumljivo, da sada, nakon 50 godina, mora da je znatno nedostatan za potrebe grada, koji broji do 15.000 stanovnika. Ali nije samo porast pučanstva tome razlog; razlog je tome, što je tekom ovih 50 godina cio namještaj zbog svojeg postepenog istrošenja izgubio mnogo od svoje solidnosti i jakosti. Mreža vodovodnih cijevi koja je inače pri samom prvotnom razmještaju bila vrlo neumjesno distribuirana, mo-

koji sa svojom porodicom odlazi na tromjesečno odsustvo, a kuću ostavlja sinovcu na dušu! Sinovčev drug Svistunov, da oslobodi prijatelja od jednoga opasnog duga i da ujedno obojica dodju do novaca izmisli, da izdadu čikinu kuću pod kiriju, dok se čika ne vrati. To odmah bude, i čikina se kuća naglo napuni svakoja-kih ljudi obojega pola. Tu su i supruzi Bobrikov, koji su doputovali iz provincije sa svojom kćerkom Nastasjom, sa kojom djak i izdavač soba Granitov pada u malu pustolovinu sa velikim posljedicama, jer ga njezini roditelji preko njegove najbolje volje „ukebiše“ za zeta!

Djacima je, i pored toga, dobro išlo, ali im je situaciju pokvario nenadani i nagli čikin povratak, koji je

ra da je pretrpila dosta kvara kroz ovo dugo razdoblje i jamačno voda na mnogim tačkama iz tih cijevi ide izgubljena u podzemlje, a da se to ne da lako ustanoviti a po tom ni popraviti. U nutrini samih cijevi dugim nizom godina jamačno je nastala i znatna inkrostacija uslijed vapneno magnezijevih sastojina vode, pa to naravski umanjuje i onako malen promjer tih cijevi, koji nije veći od 15 cm na glavnoj liniji od tjerajućih strojeva na Krki do rezervoara iza samog grada.

Pritjecaj vode u taj rezervoar oslabljen je i umanjen je uslijed toga, što su se tekom ovih 50 godina, otvorile javne česme na samom putu, kuda prolazi glavna dovodna linija; takovih česma ima ništa manje nego četiri i to jedna za seoski odlomak Vrulje Bilice, druga za seoski odlomak Lozovac, treća za seoski odlomak Dubravu a četvrta nešto o-dalje od grada na t. zv. Meterizama. Te su česme uvijek otvorene a morale su se postaviti za potrebe spomenutih sela, koja su užasno vodom oskudijevala i koja k tome imaju i najveći broj blaga.

Osim toga porastom pučanstva u Šibeniku, i to pučanstva pretežno polodjelskoga (85%) potražak se je vode postepeno povećao osobito radi obragjivanja i gojenja povrća u mnoštvu

na veliko svoje čudo i pokoru na mjestu pitomog svog doma našao pravo pravcato javno konačište, puno najneobičnijih tipova!

Kako je čiku progonila manija ljubomore, on je i u starome Bobrikovu ugledao ljubavnika svoje lijepe druge žene. A stari je Bobrikov zaista bio donjuanski raspoložen, samo što žena ovog njegovog bezakonja nije bila čikina žena, nego druga. Radi toga dolazi među stariim supruzima Bobrikov do otvorenog preloma.

Šala se svršava sa dvije vjeridbe u čikinoj kući, kojima se on nikako nije nadao, i sa izmirenjem supru-ga Bobrikov, a, iza spuštenog zast, i sa ispražnjenjem čikine kuće!

Ni zaplet ni rasplet ne iziskuje veliku domišljatost od strane autora, ali su si-



težačkih vrtova, od kojih je gotovo svaki opskrbljen jednim ili dvjema točkovima.

Šibenik osim svega toga mora upravo u ljetnje doba kad se nestašica vode najvećma osjeća, da opskrbljuje vodom druga okolna, pa i primorska sela svoje općine, a da se i ne spomene ovdje kako je potrošak vode uvećan radi opskrbe odjela ratne mornarice u Mandalini i tvornice karbida u Crnici (Sufid) Razna manja industrijska preduzeća u gradu troše takogjer znatnu količinu vode.

Kad se sve to uvaži i kad se zna, da je pred 50 godina Šibenik imao samo 5—6 javnih česma i svega možda 250—300 točkova u privatnim stanovima, a da sad tih javnih česma ima preko 40 a privatnih točkova do 1200, onda je i ter kako razumljivo, da ovaj gradski vodovod, na kojemu nije ništa do sad poboljšano, ne može da bude dovoljan za svu gradsku potrebu.

Ne može da bude u prvom redu s toga, što reservoir nad gradom uslijed silnog potroška vode ne može da bude konstantno napunjen onom potrebnom količinom vode, koja je nužna za valjanu razmjernu presiju, koja će da tjera vodu u mrežu cijevi i da je dovodi i uspinje potrebitom snagom u cijevi, provedene u gornje spratove stajnih kuća. Što

tuacije sposobne da čovjeka zdravo nasmiju. Zato se ova stvar održava na repertoiru. Ukupnost je igre bila dobra. G. Spiridonović je iznio dobrog Galkina, starog sumnjivca i ljubomorca. G. Hladić bio je u dobroj igri, tek što je na mahove i u mimici i u akcentu bio odviše ekspanzivan, čega je ponešto nedostajalo kod g. Jeremića, koji se inače dobro snašao. G. Mariković je iz nezahvalne književnikove uloge dao što je bolje znao, odigravši to čudovište od starca sa dosta vještine. G. Milovanović i g. Katica Rucović, oboje se našlo u svome ambijentu. Ja sam već imao prilike da istaknem igru ovih odličnih glumaca. Oni su bili najbolji. Dobra i g. Petrović, kao navikva. G-dje Milojević, Spiridonović, Gradišarjeva i Nikolić, svaka je u obimu svoje uloge bila dobra, isto ta-

pomanjkanje te presije, što gubitak vode kroz ostarjele cijevi u podzemlju prouzrokuje dakako nestašicu vode, koja je uvijek a osobito u ljetno doba užasno osjetljiva.

Vodovodni strojevi za pogon vode na Krki u prvom su početku odgovarali svrsi. Kasnije opazila se je njihova nedostatnost koliko s tehničkog toliko s mehaničkog vida, pa su tekom svjetskog rata postavljeni novi strojevi za pogon i promijenjene djelomično glavne cijevi u gradu ostavivši u zemlji stare cijevi. Nu sav taj rad nije ni u čem poboljšao vodovodne prilike, jer izvršen nespretno, a sami novi strojevi postavljeni pred 6—7 godina, danas su već u tako žalosnom stanju, da je apsolutna nužda zamijeniti ih novim, valjanijim, jer svaki čas uslijed njihove bezvrijednosti može da nastupi pogibelj za grad da ostane bez vode. Vidi se odatle, da popravak izveden tekom svjetskog rada, kao što smještaj novih strojeva nije bio drugo nego jedan izrabljivački posao ondašnjih zanimanih vladinih stručnjaka, kojima je taj zadatak bio povjeren i koji je ujedno vrlo korisna pouka kako se nužna rekonstrukcija ovogradskog vodovoda ima da povjeri ne samo vrijednim, nego i savjesnim stručnjacima.

Dovodna linija od Krke do Šibenika ima i tu manu,

ko i g-da Tepavac, Bonačić, Radomski, Opolski i Biluš, osim što je g. Opolski mogao da pokaže malo više temperamenta.

G. Milovanović nije za izvedbu ovog djela zaslužan samo kao glumac, on je isto tako zaslužan i kao njegov režiser, u čemu se pokazao inteligentnim autorevim saradnikom, možda inteligentnijim od samog autora.

Kako je ova baštenska pozornica mnogo priličnija od one u Državnome Domu, i tehnička je režija dozvoljavala ukusniju opremu.

**Komedija Etiennea Rey-a „U novoj koži“** nema sve odlike, ali zato ima sve mane jedne francuske komedije. Od odlika jedina je samo čitava: živahnost teksta, koja glumcima omogućava živahnost radnje; druge su joj odlike krnje, t. j.

da su cijevi duž iste veoma malo duboko u zemlju položene i tako izvrnute jačem uplivu promjena temperature i oborina, a k tome i žarkoj ljetnoj sunčanoj toplini, što dakako silno umanjuje svježinu vode.

Sa sadanjim namještajem količina vode koja u jednoj sekundi ulazi u reservoir jest najviše od 10—11 litara, s razlikom da ta količina ne ulazi uvijek konstantno već je promjenjiva dosljedno uvijek u manjoj mjeri. Uslijed rekonstrukcije moglo bi da sa cijevima s promjerom od 20 cm na dovodnoj cijevi u reservoir ugje svake sekunde do 30 i više litara, a onda bi presija u reservoiru bila ne samo jača, nego bi grad mješte da što danas može da ima najviše na svako lice do 40 l. vode imao bi na svako lice preko 120 l. što bi odgovaralo potrebi primorskog grada, jer po mijenju stručnjaka hoće se dnevno na svako lice do 150 l. vode.

\*) Op. ur. Ovaj izvještaj prima od našeg dobro upućenog saradnika, pa je nužno buduć se radi o najvažnijem gradskom pitanju, da građanstvo bude valjano obaviješteno.

## SENZACIJE.

Gosp. uredniče!

Kad prelistavam po našim novinama u svrhe izvještavanja o našoj nutarnjoj i vanjskoj politici ne mogu a da se dosta načudim kolikom

krnjava je duhovitost dijaloga, a prikaz života i tipova nema ni mjere ni iskrenosti ni ukusa, koliko iziskuje dobra komedija. Mane su joj čitave i očite: donosi problem bračne vjernosti, naročito vjernosti muža, u rezonovanju šablonske i egoistične muževljeve etike, a ne vjeru prikazuje u zatečenjima, koja već počinju dodijavati. Danas je radi same banalnosti odviše obično iznositi kao protagoniste muževe, koji su egoistični slabići i razvratne dangube. Ovdje slabo pomaže i razvikana kralatica: umjetnost radi same umjetnosti, jer često krijumčarenje neumjetnosti u vidu umjetnosti trebalo bi da jednoč prestane. Osim toga, ne volimo više gledati razbludnike, koji su slabi da se odupru zlu. Romantična je literatura od ovih slabića načinila junake, šta

li se lakoćom bacaju u javnost vijesti, koje diraju i najvažnije naše narodne i državne interese i kako se na temelju tih ispraznih ili slabo vjerojatnih vijesti i izvještaja u javnosti raspravlja i kombinira i grade kulę po oblacima. Osim ovih imamo i čisto tendencioznih vijesti, u stanačke agitatorske svrhe, da se nekoga okleveta ili nepoštenjem oblati, da muse podvale lopovske i izdajničke namjere i djela, što se opet odlučno opravdava pa se u tom kaosu protuslovlja jedva snalazim. Kod drugih kulturnih naroda takovih izvjestitelja ili uopće nema ili su uposleni samo za uličarsko novinstvo a kod i malo ozbiljnih novina ovi nesamo što se ne trpe već ih se ne dade ni zamisliti. Kod nas naprotiv namjerno krivo novinsko izvješćivanje smatra se novinarskim umijećem i vrlinom. Čaršijske vijesti uzimlju se za gotov novac pa se rasturuju po zemlji preobličene u stranačkoj boji, jer jao po novinara ako bi nepristrano javljao.

Baca se vijest o predstojećem škandalu Rade Pašića, ali zaludu će čitatelj tražiti da doznade što je u stvari; govori se o zaključcima ministarskog savjeta i namjerala ovog ili pojedinog ministra, već prvo nego li je zaključak prihvaćen ili namjera ostvarena; donose se senzacionalne vijesti, koje se

više vitezove! Ovi su viteški napitnici i darivači lues-nektara čak bili sujeti i za epos, dok žene jednakih moralnih kvalifikacija, ako su njihove, bivaju pregažene! I junak ove komedije se buni protiv svoje žene, ako je i ona njega prevarila, i dok traži, da ona njemu prosti njegovu nevjeru, on njoj ne bi oprostio njezinu, ma da se kadikad čini, da će moralka ove komedije biti: vjera za vjeru, nevjera za nevjeru. Ovaj isti Don Juan može da iskoristi svaku ženu, koja muse sviđi (a koja da se njemu ne sviđi!), ali ako misli, da je neko na prilici da iskoristi njegovu ženu, bez obzira, dali je to iz ljubavi ili putene žedji, onda treba da odluči mač. Tačno, jer je njegovo poštenje još samo u poštenju njegove žene.

(Nastavit će se).



u narodnom ili državnom interesu moraju prešutjeti, brblja se o svemu i svačemu nevjerojatnom lakoumnosti i ozbiljnosti. S druge pak strane prave namjere i djela pokrivaju se lažima ili iskripljenim vijestima i to se smatra političkim znanjem i vještinom. Da se naudi protivnicima svako je sredstvo dozvoljeno pa makar to bilo, kao što radi hrvatski blok, i ravna veleizdaja na vlastitom narodu i državi.

Prošle nedjelje imali smo vijest o upadu talijanske vojske na naš teritorij kod Kastva. Pričalo se ozbiljno o navali četiri bataljona tal. vojske, o pravoj bitki, o mrtvima i ranjenim i t. d. Odmah za tim se je to odlučno opovrglo ali na način da se i u to opovrgavanje mora posumnjati. Vijest pak sama bila je vrlo malo vjerojatna ili silno pretjerana već na prvi pogled.

Čitam da Arnauti spremaju Kralju svadbeni dar od 12 ugojenih ovnova s pozlaćenim rogovima, ali što je najinteresantnije — javlja se — ove će ovnove s pozlaćenim rogovima goniti Arnauti pješice od kuće ravno u Beograd. Ako je to putovanje istinito, onda je opravdano držati da ni ovnovi ni njihovi zlatni rogovci ne će vjediti Beograda.

Javlja se i to da talij. legionari i fašisti spremaju upad na Šibenik, da oslobode druga Violu, koji leži ovdje u čvrstom hladu odmarajući se od svojih patriotskih poduzeća. Izvor naprotiv ovoj vijesti stoji u slijedećem. Na Rijeci i u Zadru sakupljali su se prinosi za Violu; izvjestitelj dobro neupučen smatrao je to akcijom za silovito oslobođenje Virole iz tamnice, dok se naprotiv radi samo o mirnom upadu talijanskih lira na naš teritorij. Doznajem da je talij. konsulo pohodio ovog Violu u tamnici, da se je dao o svemu izvijestiti, dapače da je zatražio da pogleda i sobu u kojoj Viola počiva, što mu je bilo uslužno udovoljeno. Viola dobiva dobru večeru, ne fali mu uprav ništa pa na umirenje naše javnosti čujemo da ima i odvjetnika od ja-

čeg političkog kalibra, koji energično poduzimlje svoje korake.

Novine hrv. bloka donose užasne vijesti o crnom gladi u Dalmaciji, o silnim žrtvama glada itd. imam ovakvih senzacija pun torbak, ali o ovim drugi put.

Vaš saradnik.

### Talijanski kraljevski par u Zadru.

Tolike parade i komedije, kojima smo po nadosloj okupaciji bili navikli u Dalmaciji, i kojima se imalo dokazati tobožnje talijanstvo Zadra dosegle su svoj vrhunac na Spasovo. Tog dana za nekoliko sati posjetili su kralj i kraljica i najstarija kći taj nama oteći grad. Razumije se, da su Zadrani Talijani, sve moguće uložili, da svečanost što sjajnije ispane te nijesu žalili nikakvih troškova. Ovi kao i dosada pastu će dobrim dijelom na teret jugoslavenskih seoskih općina, koje još stenju pod jarmom Zadra, gdje naravski na općini pašuju naši neprijatelji i kao dosada rasiplju novac našega naroda za svoje proslave. Inače Zadranim je bilo glavno, da dokažu kralju, da je Zadar u istinu talijanski grad, pa su ga po običaju zamotali u talijanskim trobojama. A to je zbilja jedino još, što je ostalo talijanskog u Zadru. Prvotni zanos, koji je s početka bio zaludio Zadrane sve to više izbezava pred zbiljom ekonomskih neprilika, pod kojima grad trpi i koje prijete, da će vremenom kostati još i gore. Nezadovoljstvo trgovaca i radnika veliko je. Tom nezadovoljstvu hoće da daje izraza jedna jaka stranka u gradu tobože u zakonitoj i nacionalnoj formi, to su republikanci. Oni su prigodom dolaska kraljevog demonstrativno ostavili grad i pošli u jugoslavensku okolicu. Isto tako se i naš okolišni narod, koji se je slučajno u gradu nalazio, lijepo ponio, osobito naši ribari otočani. Oni su svi ostavili grad u zadnji čas, da ne bi ni nehotice bili ubrojani u slavitelje tudjinaca nametnika. I seljani Arbanasa, dobro su se podnijeli, kada je kraljevski par prošao kroz selo nije ga niko dočekao, a malo je bilo i talijanskih troboja. Treba pak spomenuti i jednu bezobraznost zadarskog načelnika. Ovaj je pred kraljem i kraljicom u gradskoj vijećnici u jednom čitanom govoru uzvisivao vjernost Zadrana velikoj majci (Austriji? op. ur.) i nazvao nas barbarima te izrekao nadu, da će mudrošću vladara opet Zadar biti glavnim gradom preosvojene talijanske Dalmacije. Na koncu svečanosti dogodila se je jedna nezdoga, koja je dokazala kralju kako je Zadar čisto talijanski grad a Zadrane do zla boza u živac diraula. U gradskoj vijećnici bili su kralju predstavljani vijećnici, a među njima i neki Vidajčić, koji nezna ni beknuti talijanski. Tada kralj u neprilici pozove u pomoć

kraljicu, koja naravski kao rodjena crnogorka počne u našem jeziku razgovarati sa tim našim pučaninom. Vijest ob ovom za Zadrane Talijane neagodnom događaju raširi se munjevnom brzinom pa u dušama njihovim probudi se stara mržnja kojoj kao i prvašnjim vremenima dadoše izražaja time što su kralja ispratili ne kraljevskom himnom nego poznatom koračnicom „del Si“ htijući i njemu i kraljici isporučiti na odlasku, da se u Zadru ne smije nego talijanski govoriti. — Slavenska riječ u Zadru je psovka — premda, da ju Zadrani nebi znali rabiti, svi bi od glada pomrli. Ovako je dakle prošla u Zadru i ova svečanost — koja neće biti zadnja, dok bude zaslugom Jugoslavena novaca u općinskoj blagajni!

### Naši dopisi.

Murter, 2 lipnja 1922.

Anonimni dopisnik „Težačke Sloge“ od 26 svibnja kopca se amotamo, samo se ne pojavljuje ondje gdje bi morao. Znatiželjan sam kako ta vrtikapa može da nazivlje dopisnika „Demokrata“ čoravim očevidecem, kad je taj dopisnik bio prisutan, dok naproviv smušenjak „T. S.“ slatko se je gostio u ubavom Haremu.

Vaditi neke glupe i besmislene izraze iz svoje exportne tikvice, koji mogu da se mirne duše pripisu njihovim ~~kolovodama!~~ Dok je bila na životu blagopokojna Austrija nazivahu nas „Srbofilima“ a sada u slobodnoj domovini, usuđuju se te podle i ogavne duše da nas nazivlju austrijskim telicima i talij, rušanima. Svaki pošten Murterin može da mirne duše pozna, da nijedan ondašnji Srbofil (po

njihovu mišljenju) nije se zalagao da novac koji se je bio skupio među siromašnim pučanstvom Murtera za crkovni zvonik, dađe za austrijski zajam, niti je priređivao manifestacije sa slikom Franje Josipa, kao što je to brkobradasti čoso koji dandanas vodi glavnu riječ među šaćicom zemljoradnika u Murteru. Valjda hoće da se blatom baca na nas taj anonimni dopisnik samo zato, da opere zamazanu dušu svojih najbližnjih!?

Očevidad.

Tijesno, 28 svibnja 1922.

Kao i po drugim mjestima svakviranog područja, bila je i ovdje stavnja. Odaziv je bio izvrstan i red uzoran.

U ovoj stavnji naš je mladić uočio da u današnjim časticima vidi svoju braću, s kojima opći u svom materinskom jeziku, i da je slobodan bilo koje upite stavljati na komisiju.

Ugodno je bilo vidjeti svu onu mladost Tijesna, te Murter - Betine Jezera i Zlosela, koji stupahu u redovima pod državnom zastavom pjevajući narodne pjesme da se prikažu komisiji te da do potrebe polože i živote svoje za svoju domovinu i svoga Kralja!

Koliko ovaj primjer naše mladosti može služiti onim jadnim hušakcima, koji pod plaštem raznih krilatica hoće da stju u narodu nerazpoloženje protiv vlasti i državi!

Ne nasjedaj tim podlacim, mladosti uzdanico naša, već postojano tako naprijed kroči, te će u brzo doći vrijeme da ćeš u svojoj slobodnoj domovini osjetiti sve one blagodati, koje su umišljali ona naša braća koji su položili živote za našu slobodu i ujedinjenje.

## GRADSKA VIJESTI

### GRAGJANI!

Prigodom vjenčanja Njegova Veličanstva našeg Kralja s rumunjskom princesom Marijom treba da se i naša Dalmacija iskaže u takmi s drugim pokrajinama i mjestima lijepim kraljevskim darom u znak sreće i radosti, što na slavno prijestolje naše slobodne i narodne države stupa naša prva Kraljica.

U tu svrhu treba da cijelo gragjanstvo ovog rodoljubnog grada bude jednodušno i spravno na što obilniji doprinos.

Zadatak sakupljanja tih prinosu na molbu ove općine pohvalno je preuzela na se mjesna Narodna Ženska Zadruga koja će se odmah dati na posao.

Suvišna je u ovom pogledu svaka preporuka. U veliki, sretni i historijski dan Kraljeve svadbe neka i prinosima Šibenika bude položen dostojan dar prijestolju ljubljene naše Kraljice i Majke.

Neka vam je, Gragjani, na znanje i to, da će o veličini svote, koju ćete skupno sad prinijeti, ovi-

siti hoće li se Šibenik sam iskazati posebnim Kraljevskim darom ili će se pak sakupljena svota poslati naročitom odboru, koji se za ovu svrhu u Splitu sastavio, da nabavi stanovit dar na ime pokrajine.

Ako se sakupi svota, kojom će se moći nabaviti poseban dar na ime samog Šibenika bit ćete posebno pozvani na pouzdani sastanak, da budete izvješćeni koliko se skupilo i koji se dar namjerava odrediti. Ne sakupi li se koliko je za to potrebno, tad će se sakupljena svota doznačiti splitskome odnoru.

Šibenik će se ovom rijetkom i značajnom prilikom bez razlike stranaka i staleža odlično istaknuti i tim već unaprijed dokazati s kojim će veseljem i ushitom da dočeka dan 8 lipnja o. g. u koji će Naš Junak - Kralj Aleksandar I. i da u svoje Kraljevske čvove dovede Odabranicu srca svoga!

U Šibeniku, 31 svibnja 1922.

Općinski Upravitelj:

D.r. Rajević,



**Preuzeo dužnost.** Kr. vladin savjetnik, kotarski poglavar g. D.r I. Perović, u ponedjeljak je preuzeo dužnost.

**Zasjedanje porote** pri kr. okruž. sudu u Šibeniku počimlje 19/6.

**Imenovanja i premještaji kod suda.** Ovih dana imenovan je poglavarom državnog odvjetništva za Šibenik gosp. Š. Burić a gosp. Ivo Maroević državnim odvjetnikom preko sistemiziranog stanja kod zemaljskog suda u Šibeniku. Gosp. Salem Mogorović imenovan je zamjenikom državnog odv. u Šibeniku, a zemaljski sudski savjetnik g. Z. Mrkušić premješten je u Split.

**Školski izlet.** Učenice realne gimnazije iz Splita, u pratnji g. direktora Mangera i gg.de profesora Justinijanović, Katunarić i g.đice D.r Perić, prispješe prošle subote željeznicom u naš grad. Pošto su pregledale znamenitosti grada, električnu centralu i razne tvornice, prirediše izlet na slapove Krke. Sutradan povratite se željeznicom u Split. U Šibeniku bijahu učenicama pri ruci članice uprave Narodne Ženske Zadruga.

**„Stvaranje svijeta.“** U nedjelju 4.VI. dolaze iz Splita u Šibenik glazbeno društvo „Guslar“ i „Splitska Filharmonija“, da izvedu u arani hotela „Kosovo“ Haydn-ov oratorij „Stvaranje svijeta.“ Ovo veliko glazbeno remek-djelo klasične duhovne muzike poznato je i davano već po čitavome kulturnome svijetu i nema većeg glazbenog centra, gdje se ne daje par puta svake gndine. Djelo je pisano pred 125 godina, a prva mu je izvedba bila g. 1799 u Beču. Oratorij se dijeli u tri dijela, u kojima nam orhestar, soli i zborovi pričaju na bibličkoj bazi nastanak svijeta iz bibličkog kaosa do stvorenja prvih ljudi, da završi veličajnom himnom Stvoritelju.

Oratorij je u Splitu imao ogroman umjetnički i kulturni uspjeh, te se već pjeva po treći put. Mješoviti zbor „Guslara“ od 80 pjevača, 5 solista i orhestar „Splitske Filharmonije“ od 30 glazbenika pod upravom M.a Josipa Hatze-a, dolaze posebnom ladjom u nedjelju jutro, a na večer će biti izvedba.

Društvo je izdalo posebnu knjižicu sa tekstom, historijatom i sadržajem djela, pak se općinstvu preporuča da je nabavi radi boljeg razumjevanja.

Knjižice i karte dobivaju se u knjižari Babić.

**Šibenska Okružna Banka** prodaje sljedeće živine namirnice uz cijene za brašno 0 Din. 6:25, brašno 2 Din. 5:25, ječmeno brašno Din. 4, kukuruzovo brašno Din. 3:50, kukuruz u zrnu Din. 3:25, galicu Din. 9, sumpor Din 3:59, I. vrst, riži Din 5:50 po kg.

**Željeznica** između Splita i Šibenika ima od sada samo tri sedmične pruge, ponedjelkom, srijedom i subotom. Razlog tome stoji u pomanjkanju lokomotiva a potrajat će za jedno 2-3 mjeseca.

**Poljske štete.** Prema tačnim obavijestima doznajemo da su u šibenskoj okolici, Dubravi, Crnci i Jadrtovcu počinjene poljske štete na vinogradima načinom koji mora da poludi zgražanje. Čitavi vinogradi su uništeni i tih vlasnicima, koji su u iste uložili ogromni kapital i trud, nanesena ogromna i nenaknadljiva šteta. Ova zločina počinjena su iz ličnih osveta.

Naša javnost a osobito težački stalež treba da na ove zlikovce dobro pripazi i da javi sve što bi služilo da se razbojnicima uđe u trag.

**Unosni položaji.** Liječnik općine šibenske osim obilate mjesečne plaće, prima plaću kao ljekar kot. bolesničke blagajne, prima platu kao školski liječnik, zatim za antimaričnu akciju, vještak je na sudu, liječnik javne kuće, profesor higijene na gradjanskoj školi, bivši liječnik talijanskih mornara dok su bile usidrene talijanske torpiljarke, a sve to uz privatnu praksu donosi zaista golemu rentu. To su zbilja zavirni unosni položaji.

**Opskrba vodom.** Da se svim djelovima grada i predgrađima omogući dovoljna opskrba vodom, određen je raspored u otvaranju i zatvaranju vodovoda po gradskim predjelima. Po tom rasporedu voda će teći od 6 do 8 sati izjutra. Od 8 sati izjutra zatvorit će se dovod na obali i u donji dio grada (glavna ulica, predio oko sv. Frane, Dolac, trg. sv. Jakova) U 10 sati vodovod se preotvara do 7 sati uvečer.

**U kavani i restoranu „Krka“** svirat će nastajnih dana prvoražredna kapela.

**Podružnica Jugoslavenske Matice u Šibeniku.** Na duhovski ponedjeljak-dneva 5. juna t. g. držat će predavanje Don Frane Ivanišević o „Narodnom jedinstvu u narodnim običajima“

Predavanje će započeti tačno u 11 sati prije podne u državnom domu. Ulaz besplatan.

**Uprava Jugoslavenske Matice.**

**Kavkaski kozaci.** Na Duhove priređuju u našem gradu kavkaski kozaci svoje vratolomne produkcije na obali kod ribarnice.

**„Jadranska Straža.“** U nedjelju je u Državn m domu bio dogovor, da se ovdje utemelji „Jadranska Straža“. Izabrao se promicateljni odbor, koji se odmah dao na posao i počeo sa upisivanjem članova. — Odbor je zaključio, da na 13 juna u 11 sati pr. pod. pozove upisane članove na konstitutirajuću skupštinu. Preporučamo građanstvu, da se odazove pozivu promicateljnog odbora tim više što društvo ima eminentno patriotsku svrhu. Mjesečna članarina redovnih članova jest 1 (jedan) dinar, a to može svak da plati pa bio on i najsiromašniji.

**Ispiti privatista** kod reformne realne gimnazije i velike gimnazije u Šibeniku počinju dne 14. juna. Prijamni ispiti za prvi razred za realnu gimnaziju i veliku gimnaziju bit će 30. juna.

**Događaji u Zatonu.** U srijedu 19 ov. mj. dogodio se u Zatonu slučaj, koji moramo svom oštrinom osuditi. Kad je naime na lieu mjesta na predlog zanimane stranke uredovala sudbena komisija za prsto osiguranje dokaza vrhu nekih pomrsenih zemljišnjih granica, stanoviti težaci spriječili su silom rad povjerenstva ne dozvoljujući prijetećim držanjem i riječima izvršenje sudbene odredbe.

Ne zalazeći danas u potankosti ovog slučaja držimo da će državna vlast pod svaku cijenu znati obezbijediti slobodu uređivanja našim sudovima kao i osigurati zakoniti poredak, koji mora da je svakomu građaninu bio on kojemudrago političke stranke svet i nepovrediv. Usljed učinjene prijave uapšeni su i u Šibenik zatvor dopraćeni glavni kolovođe ove uzbune.

**Likvidacija agrarnih odnosa** n Dalmaciji. Zagrebačka „Riječ“ u broju ntorka (30 svibnja) donosi tekst zakona o likvidaciji agrarnih odnosa u Dalmaciji, kako će on biti podniet Narodnoj Skupštini na riješavanje. U dosastom broju obazrijet ćemo se potanje.

**„Oni.“** Oni oko „Hrvatske Misli“ ili danas „Narodne Straže“ odgovaraju nam dr. košću ljudi, koji, buduć im u duši i srcu zamro svaki plemeniti osjećaj ne razlikujući dobro od zla mjere po svome aršinu rad i djela svojih protivnika. Kad „oni“ govore o svome nesebičnom radu i svijetlom značaju, kad „oni“ vele o našem mameštvu, ograničenosti i sinekura ma označujući nas nesretnom djecom hrvat. naroda . . . . ., onda više ne opstoji goreg i ogavnijeg cinizma, koji bi se s ovim mogao usporediti.

Kada nas „oni“ vrijeđaju, može nam biti samo čast a raspravljati s ljudima, koji su kod nas predvodili Suštersić - Mandić - Sarkotić - Attems - Szilvasovu policajno - klerikalno - austrijsku stranku i kojima smo se morali i s puta uklanjati, bilo bi samo neugodno ponizivanje samih sebe tim više što bi se izložili podlim napadajima i klevetama u čemu su oni oko „H. M.“ ispitani majstori.

Kad nam pak prostor lista bude dopuštao, iznašat ćemo redom razne epizode njihova rada iz nedavne prošlosti

**Grozan slučaj ubojstva.** Ovih dana desio se u našem gradu grozan slučaj ubojstva, koji je duboko kosnuo cijelo građanstvo. Nade Jelenković Josipov iz Arbakod Zadra, dijete od 10 godina, palo je žrtvom još potpuno neobjašnjeg ubijstva izvedenog od neke djece, od kojih nijedno nije navršilo 11. godnu života. Nesrećno dijete poginulo je još na 24. 5. a nađeno je u moru poslije 4 dana. Mali Jelenković stanovao je kod strica u Šibeniku, a roditelji ga ovamo poslaše, da ga spase od raznorodnja talij. škola, ali je jadnik tragično zaglavio i sirotne roditelje u crno zavio. O tom groznom slučaju po gradu kruže razne vijesti, a pozvane vlasti nijesu posvetile onu hitnu brigu, kakova se u sličnim prilikama nameće, te je još i danas to ubojstvo zatrto koprenom tajnosti. Ma da su iskazi okrivljene djece nejasni i protuslovni, ipak je utvrđeno, da je unesrećeno dijete bilo gurnuto na obali kod Rogaća, da je dobilo izglede, a zatim onesviješteno bačeno u more od malodobne djece, koja biposvemu pripadala popravištvu, ako ne čemo, da im se donije otvaraju vrata tamnice, a njihovi iskazi i vladanje najeklatantnije to potvrđuju. Zato je u općem interesu da mjerodavni faktori, koji su inače morali neposredno poduzeti nužne mjere, da barem sada to učine i unesu malo više svijetla pri tom ubojstvu, koji nam se prikazuje jedinstven u kriminalistički djece. Ovom prilikom ističemo, kako se to ubojstvo može dovesti u vezu sa pogubnim uticajem kriminalnih filmova, koji razorno djeluju na odgoj mladeži. Znamo, da ne postoji cenzura filmova, jer je tek ovih dana podnesen našem parlamentu zakonski predlog o cenzuriranju filmova. No vlasti bi veoma dobro uradile, kad bi već danas zabranjivale mladobnoj djeci pohađanje kinematografa. — Mi priznajemo očajni materijalni položaj našeg državnog redarstva, alito opet ne opravdava da se najenergiji ne mora istupiti protiv raspojasanosti omladine, a drastične činjenice već ozbiljno zabrunjuju. Ne zalazimo u daljuje komentje, jer je sud poduzeo istragu, koja će koješta objasniti, a međutim neka se podvostruči nadzor nad djecom po svim gradskim predjelima, a naročito uz obau - kad se djeca kupaju, pri čemu bi i lučko poglavarstvo imalo da pripazi. Nastojmo, da unapred prepriječimo zlo, a ne tek onda, kad se nešto sluči da se

sjetimo kako bi se šteta moralo da učini, kao što se u konkretnom slučaju nije još učinilo.

## Sokolstvo.

### I. Jugoslovenski svesokolski slet u Ljubljani.

Već je više mjeseci, što se živo radi u Ljubljani za I. Jug. svesokolski slet. Kupljeno je ogromno zemljište, koje se već preuredilo, podigle tribine, razdijelio prostor. Razne sekcije sokolskog Saveza već neumorno rade, da sve urede i pripreme, kako ne bi posjetiteljima i učesnicima stogod pomanjkalo. Sa svih se strana naše prostrane domovine spremaju Sokolska društva, koja će da se nađu sva na okupu pod jednim barjakom, pod jednim vodstvom. Na slet dolazi velik broj českih Sokolova, te više izaslanstva iz stranog svijeta.

Pristup na slet imaju svi članovi Sokolskih Društava, koji će se legitimirati *sletnim znakom*. Pravo na ovaj znak imaju samo članovi, koji su stupili u društvo do 31. maja o. g. Cijena je znaku Din. 20. Svaki član sa znakom ima pravo na besplatno zajedničko prenočište, na slobodan pristup na vježbalište, na sve priredbe i to na stajalištu na članskoj tribini, dalje slobodan pristup na izložbu u sletnim danima i pristup u muzej. Znakovi se šalju samo društvima, a nipošto pojedinim članovima.

Program je sletu ovaj:

Dne 23. jula nastupa *narastaj* iz čitave države sa propisanim vježbama.

Dne 6. avgusta nastupaju *djaci i učenici* građanskih škola sa propisanim vježbama, te *vojništvo*, koje ima u isti dan i natjecanje.

Dne 11. avgusta obdržava se *međunarodno natjecanje*.

Dne 12. avgusta *dolazak Sokolstva* u Ljubljani.

Dne 13. 14. i 15. avgusta *javni nastup Sokolstva*.

Do sada se zna, da će biti u Ljubljani do 100.000 izletnika. Pozornost cijeloga svijeta bit će uprta u Ljubljani, a posebno na Sokolstvo Jugoslavije, stoga se braći Sokolima nameće teška dužnost, da goste dostojno primi i pogosti. Lijepa uspomena na sletne dane i na red koji bude vladao sigurno će podignuti ugled naše mlade Jugoslavije pred čitavim svijetom. S toga moraju svi da prinesu, da taj slet bude što ljepši i srednji.

U slijedećem broju nastavit ćemo, da javimo čitaocima sve što bude znamenito, da se o sletu zna.

Vlasnik i izdavalac: DR. V. SMOLČIĆ  
Odgovorni urednik: DR. ČEDOMIL MEDINI  
Tisak grafičnog zavoda E. VITALIANI.

Primaju se sve radnje zlatarske struke, novonapravke, popravke, popravljaju srebrne torbice, pozlaćuje i posrebruje, čisti i popravljaju service brzo i solidno

Zlatarska radiona

Vjekoslav Grünbaum

Gospodski trg 13.

**Braća Gruhišić - Šibenik**  
Telefon 36

**Po najnižim cijenama** nudjamo rezanih i iscjepanih **bukovih i hrastovih drva za gorivo.**

Po želji kupca obavlja se dostava u kući.



**Tvrđka utemeljena 1906.**

## JOSIP JADRONJA

ŠIBENIK :-: (DALMACIJA)

agenturni, komisionalni, otpremnički i pomorski posao,  
poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Brzjavni: Agentur Jadronja - Šibenik. Telef. Interurb. br. 3.

Zastupstvo i skladište najboljih eksportnih tvrđka i tvornica; sve kolonijalne robe, pšeničnog brašna boljeg domaćeg mlina, kao i mekinja, kukuruza, zobi itd. — Likera, Siropa, finih vina i šampanjca. — Izravni uvoz iz inozemstva: sira Parmizana i Ementhalera, te Estrata konzerve pomidora, Mortadele, Ruskog originalnog čaja, Modre galice, sumpora itd. — Sardine u ulju u bačvicama slane srđele najveće dalmatinske tvornice. — Karbid tvornice Jajce (Bosna) koji sadrže 200—300 litara acetilena, mnogo korisniji nego dalmatinski te prema tomu mnogo jeftiniji pri uporabi. Nadalje je čist i daje krasno jednojčno svjetlo, bez ikakvog neugodnog mirisa. — Petroulje u sanducima i bačvama izvrstno rafinirano. — Domaće rafinerije, benzin i mineralna ulja svih vrsta najfinije rafinirano, oxigen u tehničke, medicinske i znanstvene svrhe, kiselina za akumulatore.

Uzorci, ponude i razjašnjenja na zahtjev badava i tranko. — Prima se naručbe svakovrsnih pečata i tabla uz tvorničke cijene.

Zastupstvo za špeditorske poslove u svim većim mjestima cijelog svijeta.

STIGAO NAM JE

## ORIGINALNI GRČKI KAMEN

ZA

MLINOVE I MLINSKE INDUSTRIJE  
NAJBOLJI I NAJPRIKLADNIJI

Rasprodaje:

Nikola Dragišić - Skradin  
Gjuro Vojvodić - Knin

Glavno skladište kod

BRAĆA MAKALE  
ŠIBENIK

## TRANSPORTNO I OTPREMNIČKO PODUZEĆE

SPLIT  
TELEFON 220.

A. Kuvačić

BAKAR  
TELEFON 20.

Preuzimlje robu za prevoz, otpremu  
usklađivanje, carinjenje i osiguranje.  
Izvršuje sve naloge najkulantnije uz  
:: :: dobre garancije. :: ::  
Zastupstvo Uzajamno osiguravajuće Banke „Slavija“.

## :-: Jadranska Banka a. d. - Beograd :-:

Cavtat, Celje, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor,  
Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split,  
Šibenik, Zagreb.

BEČ, TRST, OPATIJA, ZADAR.

NEW-YORK: Frank Sakser State Bank.

## SLAVENSKA BANKA d. d. :-: ZAGREB

:-: Dionička glavnica K 150.000.000. :-: Pričuva K 50.000.000. :-:

Brzjavni naslov: SLAVENSKA.

FILIJALE: BEOGRAD, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Goraja Radgona, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Murska Sobotica, Osijek, Sombor, Sušak, Šabac, ŠIBENIK, Velikovec, Vršac.

SPOSTAVF: Monoštor, Rogatačka Slatina, Škofja Loka.

AGENCIJA: Buenos Aires, (Argentina).

AFILIJACIJE: SPLIT Jugoslavenska industrijska banka d. d., Budapest Balkan-Bank R. T., Wien: Bankhaus M. R. Aleksander.

Prima uloške

na knjižice i tekući račun uz najpovoljnije uvjete.  
Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.